

РАБОТНИКЪТЪ

(LE TRAVAILLEUR)

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКАТА СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА ПАРТИЯ.

ЦѢНА:

3 мѣс. 1 л. 25 ст., 6 м. 2 л. 50, 1 г. 5 л.

Въ странство: 7 лева.

Абонамента се предплаща.

10 стотинки всѣки номеръ

ВСИЧКО, ЩО СЕ ОТНАСЯ ДО ВѢСТНИКА, СЕ ИСПРАЩА

ДО РЕДАКТОРА Н. ХР. ГАБРОВСКИ.

ТЪРНСВО.

АБОНИРАНИЕТО СТАВА:

Търново, у редактора

и въ печатницата „Работникъ“

ЕКОНОМИЧЕСКАТА И ПОЛИТИЧЕСКАТА БОРБА

Не водпъжъ вече сме писали въ нашия вѣстникъ, че социалистическото движение въ цѣлия капиталистически свѣтъ има една и съща цѣль: да се преобърнатъ сръдствата на производството (земята, машинитѣ, фабриктѣ и пр.), на развѣната и наслаждението въ частна въ обществена собственостъ, а сегашното стокано производство — въ социалистическо, което се упривкива отъ обществото и служи за удовлетворение потребитѣ на всѣхъ членове. Къмъ това — ни води естествено, неизбѣжното развитие на сегашната капиталистическа наредба. Къмъ това се стрѣматъ всички социалисти въ свѣта. Това е основното искание и на българската социал-демократическа партия. Ний сме убѣдени, че само при социалистическитѣ наредби хората могатъ да станатъ истински свободни и равноправни въ благодатта граждани и да заживѣятъ братски животъ.

Но какъ може да се обедини социализмътъ и кой може да работи за неговото обединение? Има ли въ обществото такава угнетена класа, която да иска премахването на сегашната наредба и замѣняването ѝ съ социалистическа?

Да, отговаряме ний, такава класа има, това сж работницитѣ. Тѣ създаватъ всички богатства, всички блага на земята, а сами живѣятъ най-лошо и умератъ отъ гладъ, отъ студъ, отъ болѣсти, невѣжество и отъ всѣкакви мизерии. Тѣ си проливатъ кръвта на бойнитѣ полета за защита живота, нмота и свободата на господаритѣ, които не работятъ, а живѣятъ на готово отъ тѣхния гърбъ. Тѣ сж жертва на експлоатацията и угнетението, тѣ най-много страдатъ и заради това тѣ иматъ интересъ да се тури край на сегашната капиталистическа наредба, отъ която пропестичатъ всички злини. И ако днесъ пѣмаме тая угнетена работническа класа, която самни капитализмъ създава, уголѣмява, съединява и тласка на борба противъ експлоатацията на господаритѣ, ако да нѣмаме антагонизмъ между работницитѣ и господаритѣ, то социализмътъ не би тая сила, която има сега. Той останалъ само единъ великъ въ главитѣ на учепитѣ и височествени хора и челоуѣчество

някога не щѣше да дочака неговото въстѣржествуване.

Но социализмътъ е жизненъ идеалъ, защото е плодъ на живота, на дѣйствителността. Неговата непобѣдима сила се заключава въ това, че той е изразение, отзвѣзъ на интереситѣ и стрѣмленията на цѣла една класа — работническата, която се стрѣмъ къмъ своето освобождение. И за това именно най-естествени и най-горѣщи привърженици на социалистическитѣ идеи сж работницитѣ. Щомъ тѣ съзнаятъ положението си като експлоатирана и угнетена класа въ обществото, тѣ съзнателно захващатъ да се борятъ за своето освобождение. Тая борба, споредъ условията на живота, претрѣнава презъ разни фазиси на развитието си.

Най-напредъ, до като работницитѣ не разбиратъ своитѣ классови интереси, тѣ се борятъ по отдѣлно, всѣки за себе си и само съ своитѣ дневни, а не и утрѣшни, господари, които тѣ дѣлятъ на „лоши“ и на „добри“. Тѣ се оплакватъ и негодуватъ само противъ „лошитѣ“ господари, а не противъ господаритѣ изобщо като класа, която жавѣи отъ заграването на тѣхния трудъ. Между самитѣ работници нѣма още никакво съгласие, тѣ сж разцѣпени и се конкуриратъ по между си. Въ тоя периодъ на развитието експлоатацията е неограничена.

Но машинното производство, като сѣрѣдоточава индустрията въ голѣмитѣ фабрики и работилници, то естествено и по единъ механически начинъ привлича работницитѣ въ тия сѣццѣ работилници, гдѣто ги групирва и организира споредъ нуждитѣ на самото производство. Тамъ работницитѣ се сръбчатъ, виждатъ си равнитѣ, сравняватъ си тѣглата, развѣняватъ си чувствата и мислитѣ и отъ опитъ узнаватъ, че „лошитѣ“ и „добритѣ“ господари сж отъ една и съща порода експлоататори — вѣлци въ разни кожи, които живѣятъ отъ тѣхния трудъ. Общността на работата, на теглата и на интереситѣ ги прави братя и ги съединява за борба.

Тогавъ тѣ захващатъ да се сдружаватъ и вѣзъ отъ работилницитѣ; гѣ се съединяватъ въ дружества за взаимно спомогание и за борба противъ експлоатацията, образуватъ *синдикати*. Тая борба на съединенитѣ въ работнически дружества работници се води на пазаря, въ фабриктѣ и работилницитѣ и тѣ има чисто економически характеръ: да противоуѣдѣствува и да

намали експлоатацията. Да се намали работния денъ, да се увеличи дневната заплата, да се подобрятъ хигиеническитѣ условия въ фабриктѣ, да си помагатъ и пр., — за това се сдружаватъ и за това се борятъ най-напредъ работницитѣ. Тая економическа борба се води въ Англия, въ Америка и въ другитѣ напреднали капиталистически страни, преди още да бѣха почнали социалиститѣ да ги организиратъ въ синдикати, въ работнически съюзи и партии. И не социалиститѣ, разбира се, измисляха синдикатитѣ и работническитѣ съюзи и не тѣ напѣраха работницитѣ да правятъ стачки, да водятъ *економическа борба* противъ своитѣ експлоататори. Всичко това се извърши и се извършва подъ влиянието на капиталистическото производство и убийствената експлоатация на трудитѣ.

Социалиститѣ само научно обясняватъ економическата борба на работницитѣ и се стараятъ да я организиратъ, да я принесатъ отъ фабриктѣ и пазаритѣ въ изборитѣ и по такъвъ начинъ да ѝ предадатъ *политически характеръ*. Като имъ донасятъ колко е полезно, за защита на своитѣ всѣкидневни интереси противъ господаритѣ, да се сдружаватъ въ работнически дружества, въ народни и международни запалатийски съюзи, въ рѣцѣитѣ на които ще преминатъ всичкитѣ сръдства на производството въ социалистическото общество, социалиститѣ въ сжщото време се стараятъ да вмѣкнатъ работницитѣ въ политическата борба, да ги отдѣлятъ отъ всичкитѣ буржуазни партии и да ги организиратъ въ една *самостоятелна политическа работническа партия*, която, въ името на своитѣ классови интереси, се стрѣмъ къмъ завоеването на държавната властъ. Така организирани, работницитѣ се ливатъ предъ господаритѣ вече не като покорна рая, която знай само да мълчи, да трѣпи и да се моли, даже не като едно дружество или съюзъ, които всѣки денъ се борятъ на чисто економическа почва, безъ да могатъ да озакоиятъ своитѣ искания, по като общественна сила, като организирана политическа партия, отъ дружиния натискъ на която отсѣхпватъ всички други партии, а най-сетнѣ и самата държава. Като участвуватъ въ избирателната борба, работницитѣ се развиватъ умствено и нравствено, възпитаватъ се политически, придобиватъ мѣжество, закаляватъ се и се приготвяватъ за предстоящия общественъ пренратъ, който ще тури край на сегашната експлоататорска наредба. И колкото по-добрѣ е организирана партията на работницитѣ, колкото по-съзнателно тѣ участвуватъ въ политическата борба, толкова по-голѣми отсѣпки е принудена да прави властующата класа.

Днесъ всички убѣдени социал-демократи признаватъ, че пълното освобождение на работническата класа може да стане само тогавъ, когато тѣ истинно политическата властъ отъ рѣцѣитѣ на властующата експлоататорска класа и я употреби като временно сръдство за преобразуването на сегашното общество въ социалистическо. И за това именно убѣденитѣ социал-демократи не отдѣлятъ економическата борба отъ политическата, както до скоро време правиха работницитѣ въ Англия, а се стараятъ да ги организиратъ едновременно както на економическа, тъй и на политическа почва.

Н. Габровски

L'ERE NOUVELLE.
(NOVA ERA)

Въ № 3 на французското социалистическо списание „Нова Ера“ е помѣстено отъ редакцията едно писмо до международния работнически социалистически Конгресъ въ Цюрихъ, което е отъ много голѣма важностъ. Ний го препорѣчваме на нашата интеллигенция.

Граждани и Граждани,

Позволете ни като на най-младо французско списание да се обрнемъ къмъ васъ и да ви искаме да ни зачислите въ редоветѣ на международната работническа социалистическа партия, която заседава въ Цюрихъ. Лично ний сме маловажни, по като буржуазни синове, които дезертираме (бѣгае) отъ лагера на нашата класа и отиваме да се наредимъ подъ червено знаме, ний сме най-важни признатѣ на агонията на она, която бѣше наша майка и която стана наша мащеха.

Както преди Французската Революция най-здравото, най-образованото, най-честното, умното и мѣжественото дезертираше отъ изгнанията феодална класа, ставаше измѣнникъ на феодалната политическа наредба и се хвърляше въ въртѣта на революцията, тъй сжко и ний днесъ, които сме избѣзли отъ сръдѣта на монархическата или републиканската буржуазия, ний я напускаме като трупъ и идемъ да искаме отъ социализма да ни натурализира

въ великото международно революционно движение.

Наистина, за да станатъ отечественици и измѣнници ония, които сѣ биле възпитани и галени отъ заблѣжителнитѣ и търгуещи економисти, буржуазията дѣйствително трѣбвало да престане да принася каквато и да било морална или материална полза на най-високитѣ изразители на цѣлата класа, на умственитѣ работници. Буржуазията ни е създала най-напредъ за да я защищаваме, а после — за да ни експлоатира. Подобно на рачнитѣ работници, ний, умственитѣ работници, имаме право да викаме: буржуазията ни убива и невинно пада.

Отъ економическа гледна точка, нашитѣ сили, които ти тѣй естивно купува отъ насъ, сѣ вредни за насъ, защото тѣ изискватъ поддръжка, а ний не можемъ да ги удовлетворимъ. Отъ правствена гледна точка, всичко ни възбужда и възмущава. Буржуазията е дошла до този парадоксъ, до това чудесно противорѣчие: тя издава своитѣ собствени дѣла, ония особено, които лично сѣ най-мили на буржуазнитѣ родители.

До когато ний идихме при васъ, — представители на всевъзгледната работническа класа, — ръководими само отъ чувство, вий сте имали право да гледате на насъ съ подозрително око, защото чувствата на нашитѣ председатели сѣ измѣняваха споредъ възрастъта, промѣняването на министерствата и на скопната срѣда. Вий, особено французски работници, вий бѣхте излъгани отъ нашитѣ бащи-филантропи, които си наричаха *приятелите на народа*. Вий бѣхте излъгани въ 1789 год., въ 1836, въ 1848, избити въ 1871, и отъ тогава всичкитѣ буржуазни партии продължаватъ преданието на завѣщаното лицемерие отъ великитѣ дѣди. До когато ний бѣхте *приятелите* на работницитѣ, вий сте имали право да ни подмѣтате съ глупето: „*Долу рединота! Долу близитѣ ржѣ!*“ Днесъ, когато и ний заедно съ васъ стоимъ върху почвата на класовата борба, вий щѣхте да бѣдите виновни, ако ни подозрахте, защото ний не сме вече ваши приятели, ний сме самитѣ вий, ний сме съединени къмъ пролетариата чрезъ наемничество.

Ясно е, че не по интересъ само ний идимъ при васъ; буржуазната класа, чрезъ своитѣ безчестия, кражди, чрезъ свой търговски духъ и постоянно желанието да преобрѣща всичко въ стока: науката, чувството, тѣлото, дълбоко ни е погнусила и ни тласка въ вашитѣ пригрѣдки. И ний идемъ при васъ по научно убѣждение. Но освѣнъ науката и чувството, ний имаме интересъ. Ний, всички ония, които сме изхвърлени на улицата, на пазара въ тая жестока борба, въ която ний се идемъ помежду си за голѣма слава на свободната конкуренция, ний почнахме да се питаме: имаме ли за утрѣшния день хлѣбъ. И това чувство на самозапазване е най-силната гаранция, която ний можемъ да дадемъ. Ний стоимъ върху почвата на класовата борба. Такащото вий можете да ни вървате, защото ний влизаме въ вашитѣ редове по чувство, по научно убѣждение и по интересъ.

Ето защо ний ви искаме да ни приемоте между васъ. Ний ще се стараемъ да ви повѣримъ въ видъ на умствени блага поне една частаца отъ онова, което нашата напусната отъ насъ класа ви е отвела въ видъ на трудъ, честъ, животъ и кръвъ.

Да живѣй Социалната Революция!
ДИРЕКЦИЯТА.

Имаме ли нужда отъ законъ за покровителство на работницитѣ?

Почти на всеждѣ, дѣто капиталистическия начинъ на производството е пустналъ корени, работницитѣ сѣ успѣли вече чрезъ усилен и твърди борби да принудятъ своитѣ правителства да изработятъ и прокаратъ чрезъ Народнитѣ Събрания особни закони за покровителство на тѣхнитѣ интереси. Плодъ отъ економическото развитие на разнитѣ държави, отъ противорѣчието, което съществува днесъ между труда и капитала, тѣзи закони, макаръ и да не цѣрятъ отъ коренъ злото и да сѣ просто една палиативна мѣрка, но ограничаватъ поне отчасти тѣжката експлоатация на работницитѣ отъ страна на капиталиститѣ. Подобни закони има вече отдавна въ Германия, Англия, Франция и пр. Даже въ деспотическа

Русия има подобенъ законъ. Но ний, економическото развитие на които скокна значително напредъ отъ освобождението насамъ, и не помислюваме за тѣзи работи. Въ насъ се издадоха сумма и разни закони и закончета, усъгори се положението на министри и чиновници, по за участъта на тѣзи, които и зимѣ и лѣтѣ работятъ до изнемогание по фабрикитѣ, нехаемъ. Тѣхъ оставяме подъ пълния произволъ на господаритѣ имъ. Притисната отъ новитѣ политически и економически условия и подъ давлението на чуждата конкуренция, нашата страна почна бързо и твърдо да стѣпя по пътя на капитализма и да пригрѣща едрото-машинно производство. Старитѣ запаляти, поставени предъ невъзможността да вирѣятъ и водятъ борба за съществуване съ едри капиталъ, пропаднаха или сѣ почти на загинаване, а заедно съ тѣхъ изчезнаха и минаха въ забвение и свързанитѣ съ тѣхъ еснафски наредби. Тѣзи наредби, колкото строги и стѣснителни и да бѣха, но поставяха поне известни форми, известни правила, които уреждали отношенията между майсторитѣ отъ една и чирацитѣ и калфитѣ отъ друга страна. Добри или лоши, но тѣ бѣха за времето си прави, тѣхъ създаде тогавашния животъ и днесъ заедно съ него минаха въ списъка на усопитѣ. Така стана и въ Западна Европа. Това, което въ насъ времето узакони по мрепъ начинъ, французската революция санкционира насилъ.

Но съ пропадането на тѣзи наредби, въ насъ се не създаде вече нищо ново, нищо такова, което да съотвара съ настѣжнитѣ нови економически условия на страната. На мѣстото на рухналото дребно производство се създадоха широки фабрики, прежнитѣ самостоятелни занаятци се обрѣнаха или продължаватъ да се обрѣщатъ на наемни работници и да минаватъ подъ властѣта на капитала. Съ една рѣчь, въ насъ настѣжи вече ерата на капиталистическото производство и то не закъсѣ да доведе съ себе си всичкитѣ ужасающы послѣдствия, които го съпровождатъ. Изрипано отъ своитѣ занаятчийници, нашето градско население се стича и концентрира около новозиданитѣ фабрики или се обрѣща на прости мон-

дилюкци и тукъ се подложки на ужасна експлоатация. И младия капиталъ не закъсѣ да прояви своитѣ алчни наклонности. Градоветѣ: Сливенъ, Габрово, Котелъ, Гладниградъ (Самоковъ) и пр. сѣ се обрѣнали на истински центрове за една пирова експлоатация. Оставени подъ пълния произволъ на господаритѣ и не защитени съ никакъвъ законъ, нашитѣ работници се изпирватъ подъ едни катаневенъ трудъ отъ 14 — 16 ч. въ то сѣ печувана ниска заплата. Азъ отъ фабрикитѣ тѣзи експлоатацията още по-широки размѣри въ тѣ нарѣчената домашна индустрия. Тукъ продължителността на работата е въ чудовищна, вслѣдствие разпространената на всеждѣ система да се работи на парче. Освѣнъ това, фабрикитѣ мѣстата за работение сѣ крайно хигиенически и злѣ устроени. Многочисленитѣ нещастни случаи, които ставатъ, показватъ най-ясно, че тѣ се строятъ само за по-евтино и по-лесно ползуване отъ труда на работницитѣ, а не да вардятъ и тѣхното здравословно състояние. Многочисленни сѣ тѣ сжко и нещастнитѣ случаи на осакатяване и умирация и вънъ отъ фабрикитѣ. Между многото други неспомѣнемъ, че неотдавна бѣше, когато единъ отъ софийскитѣ печатари се правдаваше, че въ неговата печатница нѣмало никакъвъ нещастенъ случай, освѣнъ този, за който бѣше тогаваша дума и ако се не броило другъ единъ по-предшениъ. „Съобщаватъ ни отъ Габрово, че въ една отъ тамшнитѣ фабрики е ставало ново осакатяване на трима души работници“, пише „Прогрессъ“ *). В. „Другаръ“ още първия си брой съобщава нѣколко такива случаи, станали въ София. А тѣзи грозни факти сѣ не рѣди и въ станали вече обикновенни явления въ нашия животъ. Въ твърдѣ нещастно положение се намиратъ работницитѣ и въ случай на заболяване. Тѣ се изхвърлятъ просто на улицата, като непотрѣбенъ дрипелъ и никой не се погрижава вече за тѣхъ.

По най-измѣтителни сѣ условията въ които е поставенъ женския и дѣтския трудъ. Женитѣ у насъ работятъ наравно съ мъжѣтѣ и понеже на тѣхъ

* Гл. „Прогрессъ“, год. I, брой 42.

РАБОТНИЧЕСКАТА РЕВОЛЮЦИЯ.

(воленъ преводъ отъ полски)
отъ В. А. Каловъ.

I

Предъ сто година [въ 1789 г.] въ Франция избухна великата революция. Отъ тамъ ти се разля по цѣла Европа.

Други наредби царуваха тогасъ, не както сега. Не гледаха толкостъ на имота, колкото на *рода*, на *соля* на *джинса*.

Дворянството (чоконтѣ) имаше всички привилегии. То управляваше държавата. Всичката властъ бѣше въ неговитѣ ржѣ. То издаваше закони по угодата си, всекакъ пречеше на търговията и промишлеността, натрупваше фабрикантитѣ и търговцитѣ съ чудо-то данъци и мита, — много имъ бъркаше да печелятъ.

Работницитѣ не бѣха никакъ свободни. Всекой работникъ се подчиняваше на нѣкой господаръ и по закона принадлежеше нему.

Само еснафитѣ [цѣхитѣ] имаха по нѣкой мѣста право да продаватъ стоки и преслѣдваха всечки занаятци, които не бѣше отъ еснафа имъ, а работѣше отъдало.

Тая оправа много бъркаше на фабрикантитѣ и търговцитѣ да печелятъ.

Дворянскитѣ привилегии, еснафскитѣ закони, липсуването на свободни работници на даваха на

капиталиститѣ да ржстатъ, намаляваха кирветѣ имъ, противѣха се на туй натрупване на богатствата, за което ламтѣха промишленитѣ.

За това, тѣ като се усѣтиха бая силни, повлякоха съ себе си цѣлия народъ и направиха революция. Сваляха правителството. Сами заграбиха държавната властъ. Помѣтоха дворянскитѣ привилегии, еснафскитѣ права, крѣпостничеството и провъзгласиха равенството и свободата на всичкитѣ хора..... Безъ никакви церемонии грабпаха въ ржѣтѣ си голѣмитѣ имоти на дворянството и духовенството.

Въ името на свободата и равенството и работническиятъ народъ имъ помагаше за събарянето на старата наредба. Ала тѣ провъзгласяваха равенството, защото дворянскитѣ привилегии бѣха противни на интереситѣ имъ. Провъзгласяваха свобода, защото имъ трѣбваша свободни работници, — за да ги експлоатиратъ по-лесно.

Отъ тая революция, която стропила старата феодална [снахйиска] наредба, се захваща всемогъщето царуване на капиталиститѣ, което днесъ притиска цѣлия свѣтъ.

Всичкитѣ пречки, които сѣмваха свободното развитие на промишлеността и търговията, бидоха премахнати. Капиталиститѣ добиха пълна свобода да печелятъ. На всеждѣ се повдигаха голѣми фабрики и магазини, взеха да се явяватъ все по-новы машини, удвоиха се банкитѣ, които съ милионенъ кредитъ помагатъ на едритѣ предприемачи. По тая причина всичкитѣ богатства минаха въ

ржѣтѣ на капиталиститѣ, на буржуазията.

II

Днесъ всичко служи на капиталиститѣ. Цѣлата свѣтска наредба имъ помага да богатѣятъ все по-вече и по-вече.

Какъ се натрупватъ капиталитѣ?

Фабриканта печели отъ незаплатения трудъ на работницитѣ. Работника, който му работи 11 часа, само за първитѣ 6 часа бива награждаванъ, а другитѣ 6 часа работи безплатно за фабриканта, макаръ на гледъ като че ли му заплаща за цѣлъ день.

Капиталиста толкова по-вече печели, колкото по-вече се протакъ незаплатения трудъ на работника. За това той се мачи да продължи работническия день. Освѣнъ това, неговата печалба е толкова по-голѣма, колкото по-вече стоки искара работникъ презъ работния си день т. е. колкото по-продължителенъ бѣде неговия трудъ. За това фабрикантитѣ въвежда машинитѣ, съ които работника пѣтъ за сжщото време искара много повече стоки. Прилата заплата на парче, която дами работника, че повече ще спечели и го кара по-бърже и по-успѣшно да работи. Въобще всически той гледа да си присвои повече чуждъ трудъ.

Доходѣтъ на фабриканта е окраденъ работнически трудъ. Той се дѣли на двѣ части: една фабриканта изхарчва, а другата притура къмъ първия си капиталъ. Така той го оголѣмва, а сѣтѣ разширява и подобрява своето производство.

се плаща по-малко, затова и тѣ се търсят сѣ повече и повече. А какво ще бъде положението на една фамилия, въ която и мъжът и жената работят на вън и до изнеможение, това може да си въобрази всеки. И пакетина, чортъкъ трѣбва да не разбира нищо или да има много дебела съвестъ за да утвърждава, че социалистите искатъ унищожението на фамилията и разпокъсването на нейните връзки. Това става именно сега, дѣто мъжът и жената се виждатъ само вечер и дѣто когато се върнатъ да подслонятъ своите уморени членове на голата рогоска. Азъ не съмтамъ за излизане да приведа тукъ ограничението, които сѣмъ направили въ това отношение разнитѣ европейски държави, акаръ и тѣзи ограничения да не сѣмъ особено. Така напр., въ Германия и Швейцария женитѣ работятъ 11 часа, а сръбци празникъ 10 часа, въ Австрия и Холандия 11 ч., въ Англия 10, сръбци празникъ 9 ч. *), а въ тѣкачната индустрия ежедневно 11 ч., въ Америка 10 ч., а нѣкъдѣ и 8 ч.

(сидоса)

ЕЛЕНА

РАПОРТЪ

дѣятелността на Търновската социал-демократическа дружина презъ изборитѣ на 5 Септемврий т. г.

I предъ изборитѣ.

Като се придържане строго о принципитѣ на научил социализмъ и о рѣшенитѣ на Търновскій извънреденъ националенъ Конгресъ, мѣстната социал-демократическа дружина въ събраието си на 28 Августъ взе рѣшение да се възползува и отъ избирателната агитация на предстоящитѣ избори за градски съвети, за да излѣжи и обясни предъ работното население своитѣ идеи, своитѣ най-близки и най-крайни искания, изложени въ программата на партията, да му покаже на неговитѣ искания и стрѣмления, на неговитѣ економически интереси, като противоположни на интереситѣ на богатитѣ и да даде политически характеръ на този економически антагонизмъ. Цѣрвото ѣ участие въ избирателната бор-

*) Въ послѣдно време въ руднитѣ се въведе 8 часа работа.

ба въ изборитѣ за народни представители на 5 м. Септемврий потвърди тѣзи истина, че избирателнитѣ периоди сѣмъ най-важнитѣ моменти въ политическия животъ на гражданитѣ, че тогава сѣмъ най-трѣбни умоветѣ имъ а благодарение на това сѣмъ най-въсприемчиви, че тѣзи моменти сѣмъ най-годното време за развиване предъ избирателитѣ на програмитѣ и исканията на разнитѣ партии, а особено на социалистическитѣ, и ти рѣши да вземе вторий пътъ участие въ предстоящитѣ избори за градски съвети, като развие една енергична избирателна агитация.

Въ събраието се разисква въпроса за компромиситѣ. Предъ видъ на това, че за мѣстния общински съветъ се изискваха 14 души общински съветници, а пъкъ мѣстната дружина не разполага съ толкова възрастни свои членове, на които да постави кандидатурата, то въ събраието бѣ повдигнатъ въпроса за компромисъ съ мѣстнитѣ опозиционери, които ни подаваха ръка и искаха отъ насъ същото. Следъ шумни разисквания дружината прие, щото никакви компромиси и съединявания да не прави, а да постави въ своята избирателна листа само толкова кандидати, колкото може. И пакетина, възможенъ ли бѣхъ компромиси? Ний гледаме на участието въ изборитѣ, или по-добрѣ, на политическото дѣйствие, преди всичко, като на най-добро, най-могъщо стѣдство за пропаганда, за възпитаване на работната класа; въ избирателнитѣ периоди най-добрѣ могатъ да се покажатъ на работното население злитѣ замисли на буржоазията и на нейнитѣ представители, подиръ които то съзнателно или безсъзнателно, се е водело до сега, и да се отбѣлятъ неговитѣ интереси отъ интереситѣ на неговитѣ експлоататори. Предъ видъ на това никакви компромиси не сѣмъ възможни съ тѣзи, които сѣмъ принципиални наши противници, особено за сега.

Следъ тѣзи рѣшения дружината се приготви за избирателната агитация. Брошурата отъ нашия другаръ Д. Благоевъ за градскитѣ избори, както и вѣстника се разпрѣснаха изъ градътъ въ можество екземпляри. Какъ се тѣ посрѣбнаха отъ гражданитѣ и особено отъ бѣдното работното население? Навѣжда тѣ сѣмъ четиха съ внимание

Добриня приемъ, съ който се посрѣбна манифеста на партията за миналитѣ избори отъ една частъ отъ тукашното работно население, дѣятелността ни презъ първитѣ избори, бѣха създали елемента, на който ний смѣло можемъ да се опираме и който съ жаждо съгласно четепе и изслушване рѣшитѣ на нашитѣ другари.

Но не тѣй се посрѣбна нашата агитация отъ местнитѣ голѣмци. Като че ли ний живѣемъ въ деспотическа Русия, та не можемъ да упражняваме най-сжщественитѣ си права, освѣтени отъ нашата писана Конституция. Като че ли сме забравили, че у насъ избирателната агитация е свободна. Но тѣй е по-добрѣ за нѣкои-си! Нашитѣ другари преди изборитѣ бѣха преслѣдвани на всѣка крачка и заплашвани отъ патронираниитѣ сопалжии. Даже единъ отъ по-големитѣ се е заканвалъ нѣколко дни преди изборитѣ на единъ нашъ другаръ, че ще му причупи свирнитѣ, ако той продължава да ходи вечеръ слѣдъ смръвяване по дюгенитѣ.

(сидоса)

МАЛКА КОРРЕСПОНДЕНЦИЯ.

Ст.-Затора. И. К. Раздавача не ви намирилъ. Слѣжете нѣмния си адресъ.
С. Ковачеви. Ъ. Банковъ е въ София. На кой адресъ да се праща?
Ахилъ. И. Т. А. Получихме 632 ст. ще испратимъ внигитѣ.
Александрия. Ламби Тодоровъ 5 лева получили.
Берлинъ. Балкивъ. Получихме писмото. Пращаме вѣстника. Исахъ тѣ.
Одесса. Д. Р. Пращаме ви вѣстника. Имате получаватели то за да ви пратимъ и попреднигитѣ броеве.

АГИТАЦИОНЕНЪ ФОНДЪ

Търново. А. — 0.45 л. Александрия, А. Тодоровъ — 1.50 л.
Всичко до днесъ 17.85 л.

СОЦИАЛЕНЪ ПРЕГЛЕДЪ ВЪ БЪЛГАРИЯ

СОФИЯ.

До Общия Съветъ на Българската Социал-демократическа Партия.

Днесъ на 15 Септемврий при присъствието на другари ни Д. Благоевъ, който бѣ тука тѣ дни, се събрахме за да помислимъ върху въпроситѣ за състанието на една мѣстна дружина отъ българската социал-демократическа партия.

Вий знаете отъ по-раннитѣ ни дописки, че още преди около нѣсть мѣсеца се започна, благодарение най-вече на другари Н. Хр. Габровски, едно по-опредѣлено

движение между тукашнитѣ работници. Напоследѣтъ, благодарение на второто идване на Н. Габровски, на влиянието на в. „Работникъ“ и на пропагандата на нѣкои наши тукашни другари работници и не работници, движението взе едно строго опредѣлено направление: има едно значително число работници, които иматъ истинско классово съзнание, които сѣмъ разбрали какъ работната класа може да се отърве отъ мъкитѣ и страданията, отъ грабежа и експлоатацията — като уреди обществото на социалистически начала — и най-правилъ и сигуренъ лѣтъ за извършването на тоя пренратъ — политическата борба, партийно-програмната дѣятелност.

Да, ний сме привърженици на классово-политическата борба, на партийно-програмната дѣятелност и днесъ за днесъ, и сега за сега. Ний сме убѣдени, че щомъ веднѣжъ има почва за социализма, има манинизъмъ и наемничество, има капиталисти и наемници, — има и почва за классово, за классово-политическа, за программно-партийна дѣятелност. Ний мислимъ, че щомъ веднѣжъ може да се говори за работната класа, за економическото ѣ съзнание, — на сѣщитѣ основания може и трѣбва да се говори и за политическото ѣ съзнание, за партийно-програмната и дѣятелност. Не само че може да се говори за това съзнание, но може и трѣбва при всѣкои даденъ случай да се измѣрва, закрѣпва и разпространява това съзнание, като се взема участие въ политическия животъ на страната. Ако ний, социалиститѣ, искаме да влияеме на обществото, да разпространяваме своитѣ идеи, трѣбва да вземаме най-живо участие въ общественъ и политическия животъ на страната. А кой не знае, че изборитѣ сѣмъ най-великитѣ, най-важнитѣ по своитѣ сетинни обществени събития, а избирателнитѣ периоди — най-удобнитѣ за агитация времева?! Кой не знае, че възбуденото състояние презъ време на изборитѣ прави хората хиляди пъти по-въсприемчиви?! И кой, най-сетѣ, не ще извади отъ тука заключението, че една водена съ преданостъ, безстрашиность и енергия избирателна борба, може да пренесе повече полза отъ колкото една десетъ годишна мирна пропаганда?

Да вземаме участие въ общественъ и политическия животъ на страната, като работническа социалистическа партия — ето на каква почва стоимъ ний. За сполучливото водѣние на тѣя борба ний прибѣтваме къмъ економическитѣ организации.

И тѣй, классово-политическата борба за обждването на социализма за цѣль, економическитѣ организации за средство. Прибавете къмъ това и значението на економическитѣ организации като готови форми на бъдѣщото социалистическо производство, и вий ще имате началата, върху които почива нашата дружинка.

Всичко това бѣха съзнали много добрѣ

Фабриканта, който печели добрѣ, искарава 200 лева отъ хилядата, които е далъ за машини, суровъ материалъ и работническа заплата. Така той може за нѣколко години да си удвои капитала. Като има два пъти повече капиталъ фабриканта разширява фабриката си, наема повече работници, закупува повече материали, въвежда новитѣ открития на техниката, по-усъвършенствуваниитѣ машини, наема си повече агенти да развозватъ и препорѣчватъ неговитѣ стоки. Тогава и кредитъ по-големъ се отваря за него, банкитѣ бързо му даватъ голѣми заеми. Сегашната му печалба надмива и въ още по-нѣко време той ще може да удвои свои капиталъ, като притуря при него катадневния си доходъ. Така капиталътъ на фабриканта може да расте безъ край, като става десетъ, сто и т. н. пъти по-големъ отъ началния. А съ това ще се разширява и усъвършенствува неговото производство, ще расте богатството му, печалбата и властѣта му надъ свѣта не се уголѣмватъ.

И така: капиталътъ расте, натрупва се, като се притуря къмъ первоначалния капиталъ ния кярове, които фабрикантинъ всякъ денъ искарава отъ незаплатения трудъ на работницитѣ.

Туй натрупване е докарало тѣя грамадни капиталъ, които днесъ управляватъ свѣта.

III

Фабрикантинъ взема дохода си отъ труда на работницитѣ въ видъ на стоки. За да се притуря тоя доходъ до новия капиталъ, фабрикантинъ трѣбва

да замѣни стокиитѣ съ пари, трѣбва да ги продаде на пазаря. Непродаденитѣ стоки му ставатъ съвсемъ непотрѣбенъ товаръ, развалятъ се, изгниватъ въ магазинитѣ, безъ да му допаятъ нѣкаква печалба. За фабрикантинъ е все едно да продава стокиитѣ на пазаря, или да краде работнически трудъ. Той не искарава стоки за хорската полза, а за да спечели пари. Незаплатения работнически трудъ му дава стоки. Продажбата на тѣя стоки му дава пари, т. е. уголѣмва му капитала.

За тѣя парична печалба, която му умножава капиталъ, фабрикантѣтъ изстиска наемния трудъ, измисля разни колаи за притѣснение на работницитѣ. Заради пѣи той преди сто години провъзгласи кървава революция и събори старата феодална наредба. Затова никъкъ не е чудно, че той днесъ гледа съ четири очи да не идатъ всичкитѣ му трудове на вѣтъра. А за да спечели, той трѣбва да продаде на пазаря стокиитѣ си.

Но да продаде стокиитѣ си на пазаря не е дѣлъ лесна работа, защото много фабриканти искаратъ тамъ своитѣ стоки и конкуриратъ съ него. Всѣки иска да продаде повече и отбива купувачитѣ отъ другитѣ.

Ами кой ще продаде най-много?

Най-много ще продаде тоя фабрикантѣ, който има най-ефтини стоки, най-известна фирма, най-големъ реклама и най-големъ кредитъ, а че и който е най-богатъ, който има най-големъ капиталъ.

Защотъ, който фабрикантинъ има най-много капиталъ, може да подобри фабриката си, да въведе

машинитѣ и новитѣ тѣхнически усъвършенствуванни, които му позволяватъ за същото време и същия човѣшки трудъ да искара много по-много стоки. Стокиитѣ ставатъ много по-ефтини, защото сега по-малко трудъ се харчи за тѣхъ, защото всѣки работникъ изработва повече.

Освѣтъ това, който фабрикантѣ има поголѣмъ капиталъ, може да искарава такива грамадни стоки, щото съ тѣхъ да се изпълнятъ всичкитѣ пазари. На всѣкъдѣ ще има свои калитори, свои агенти, които ще превъзпасятъ ефтинията и доброта на неговитѣ стоки. Фирмата му ще се прочуе, а стокиитѣ му ще се разпрѣскаятъ и въ затѣтитѣ къшета на свѣта.

Който има малѣтъ капиталъ, не може да направи всичко това. Той не може да искара ни тѣй ефтини, ни тѣй много стоки. Той не ще бъде толкова прочутъ въ търговския свѣтъ и затова на всички пазари ще бъде истикванъ отъ едрия капиталъ и голѣмата фабрика. Неговитѣ стоки, като по скъпи и не дотамъ прочути, мѣчно ще си намиратъ купувачи покрай ефтинитѣ и широко-распространенитѣ стоки на едрия промишленикъ. Да ги продаде ще му бъде сто пъти по-мѣчно, и затова рано или късно ще фалира отъ тѣя конкуренция.

И така на пазаря между фабрикантинитѣ, които изнасятъ тамъ своитѣ стоки, сжществува постоянна борба за тѣхната продажба. Надвиша тол, които стокиитѣ сѣмъ поефтини, по-лесно и по-много се продаватъ. Побѣдѣва едрия промишленикъ. А дрѣбния отстъпва и фалира.

(сидоса).

присъствувалите тук другари — да се говори за това нѣмаме нужда. Водимъ отъ тѣзи съображения, другари Благоевъ каза нѣколко думи за необходимостта отъ съставянето на тая дружина. Въ тая необходимостъ бѣха убѣдени по отъ рано всички другари, ето защо слѣдъ прочитането на организационния уставъ на партията и разрѣшаването на нѣкои въпроси отъ мѣстенъ характеръ, съставянето на дружината и присъединяването ѝ къмъ програмата и тактиката на партията бѣше дѣло свършено.

Другари по убѣждение и тактика изъ цѣла България, ний ви подаваме рѣката си за задружно работенно въ борбата за великото дѣло — освобождението на работниците, освобождението на човѣчеството! Ний смѣло издигнахте въ България червеното знаме на международния пролетариатъ, ний изпълниме длъжността си — испрацаме благожеланията си и преграждаме борбата ви, които е и наша! Напредъ въ борбата за общечовѣческото правство, изъ която ще излизатъ побѣдоносни и тържествующи истината и справедливостта, гарантирани отъ економическото равенство на всички!

За дружината
Секретарь: С. М. Поповъ
Кассиеръ: Пв. Банковъ.

Едва миналата недѣля, слѣдъ цѣлъ мѣсець расправи, работниците пантолонджии въ градътъ ни сж получили разрѣшение отъ Окр. Управителъ да държатъ свои събрания. Преди единъ мѣсець, въ нѣколко събрания тѣ бѣха рѣшили да се сдружатъ и съставятъ единъ мѣстенъ пивачески работнически синдикатъ, подиръ което рѣшение се започнаха редовнитъ имъ еженедѣлни събрания. Въ тѣзи събрания се обсъждаха въпроси, относящи се до положението на работниците, говорело се е за необходимостта отъ сдружаването имъ и пр. Но това дошло до ушитъ на господаритъ имъ, а отъ тамъ и до ушитъ на полицията. Последната, на която подобни нѣща не ѝ се харесватъ (хичъ какъ тѣй, работниците отъ единъ цѣлъ запалтъ да се сдружаватъ?), се опитала да попречи на събранията на работниците и, подъ предлогъ, че послѣднитъ сж своитъ каварници и шумове пречели на комшинитъ, искала да забрани събранията. Но това срѣдство не послужило: работниците продължавали да се събиратъ и мирно и тихо да си разскрѣятъ. Тогавъ полицейския приставъ, слѣдъ като пораспиталъ работниците не принадлежахъ ли тѣ къмъ социалистическата партия, не сж ли социалисти и пр., имъ забранилъ да се събиратъ до като не извѣстятъ за това на Окржж. Управление и не получатъ отъ тамъ разрѣшение.

Ами знае ли негова милостъ, както и неговитъ по-висши началници, какво гласи чл. 82 отъ Конституцията? Събранията у насъ сж свободни, безъ всѣкакви предварителни разрѣшения. Защо бѣше потребно да се въртятъ тѣзи работници цѣлъ единъ мѣсець около Управители и Секретари до като получатъ разрѣшение да се събиратъ? Не се ли прави това съ единъ цѣлъ да имъ се попречи да се събиратъ, да размислятъ задружно върху окаяното си положение и задружно да диятъ срѣдства за подобрѣнието му? Не се ли гони съ това цѣльта, да се убие и у работниците, у тоя най-революционенъ съвремененъ елементъ, всѣкакъвъ духъ на самостоятелностъ и напредничавостъ?

Но нека се има предъ видъ, че само това е невъзможно. Работниците пролетарии сж плодъ на сегашната капиталистическа наредба, която ги поражда, увадичава числото имъ, сдружава ги, дисциплина ги и ги приготвя за великия редетоящъ общественъ превратъ — събарянето на тая самата наредба и нареждането общес-

твото на други по-справедливи основи социалистическитъ. Ако е лесно да се убие духътъ на напредничавостъ и самостоятелностъ у една или нѣколко личности, то не същото сж една цѣла общественна класа, която самия животъ създава и на която всичкитъ отправления на живота, самото развитие на обществото, въ което тя се появява сж за нейното развитие и укрѣпване. Нека това се помни.

Както и да е, слѣдъ дълги расправи, на работниците бѣ позволено да се събиратъ. Ний кажимъ всички работници у насъ да послѣдватъ примѣра на тукашнитъ си другари пантолонджии. Само като сж сдружени, работниците могатъ да противодействуватъ на безбожната експлоатация на господаритъ си и да диятъ срѣдства за излизане отъ това робско положение, което днесъ не намира никакво оправдание.

—Селскій вѣстникъ. Въ с. Мусина Търновска околия е почналъ да излиза подъ редакцията на Г. Недѣковъ „Селскій вѣстникъ“. Той има за цѣлъ да започнава интереситъ на пашитъ селени, като распространява разни ползни знания между тѣхъ. По направлението си той не се отличава отъ обикновенитъ дребнобуржуазни вѣстници, който смѣта, че могатъ да се прослѣдятъ селенитъ при сегашнитъ експлоатационни условия, въ които тѣ сж поставени да работятъ и да живѣятъ. Тая е стара пѣсень. Пашитъ селени сж роби на земята, която тѣ обработватъ съ най-допотопни сѣнна. За да се прѣхранихъ и да заплатятъ даждията тѣ сж принудени да работятъ до изнеможаване на силитъ си. Тѣмъ не имъ остава време за учение. Та и затова тѣ сж прости и равнодушно се отнасятъ къмъ просвѣщенето. Безъ економически подобрѣния въ условията на труда, тѣ мѣчно могатъ да се прослѣдятъ. Това никога не трѣбва да се забравя.

„Селскій вѣстникъ“ не принесе много по-голяма полза на селенитъ, ако почне да имъ обяснява кореннитъ причини на злинитъ, отъ които тѣ страдатъ, и срѣдствата за тѣхното премахване. Само тогава той може да разчита на действителенъ успѣхъ и на практически резултати. Ний му желаемъ успѣхъ въ това направление...

Ний обрацаме вниманието на пашитъ читатели върху статията, която напослѣдъкъ н. „Свобода“ обнародва подъ заглавие: „Експлоатацията сж името на княза или логично послѣдствие“. Мислитъ искажи въ тѣхъ сж признакъ на времето. Тѣ сж отчаенъ вѣкъ на единъ цѣлъ режимъ, който чувствува близката си смъртъ и въ минувитъ на агонията, — преди да издъхне, счита за необходимо да запали за послѣдъкъ пашъ своитъ противници, да излѣе всичката си безсилна злоба противъ тѣхъ. „Свобода“ органа на правителствената партия, това и прави. Въ горѣпомянатата статия тя исказва всички сѣахъ и глѣвъ на правителството, което не може да се примѣри съ мисълта за свалението му отъ властѣта.

„Свобода“ изброява всичкитъ „лоши послѣдствия за княза, ако той се осмѣли да свали сегашното правителство. Тя предвижда „династическа борба“, „междусобие“, „отечеството въ опасностъ“ отъ рускитъ казаци, съ една речъ, безъ Станболовото управление България ще пропадне!!! И всички тия предупреждения се отнасятъ не толкова къмъ съединената опозиция около „Свободно слово“, която почти въ всѣкий брой подканва княза да упражни върховното си право, което му дава конституцията да свали сегашното правителство и да назначи друго, което да се ползува съ довърѣието на народа, по най-главно къмъ самия князь, който има властъ и сила да направи това.

Отъ всичко се вижда, че положението на правителството слѣдъ „побѣдата“ въ законодателнитъ и общински избори не е тѣй сигурно, както искаха да пи увѣритъ правителственитъ вѣстници преди нѣколко време. Сегга тия сѣмнитъ вѣстници пѣятъ съвѣсъмъ друга пѣсень... Притиснати отъ всички страни, тѣ, вмѣсто на право себе си да обявятъ въ опасностъ, обявяватъ „отечеството“ въ опасностъ, което ни най-малко не се страхува отъ това, че цѣло да падне сегашното правителство. Много правителства сж се промѣнили до

сега у насъ и у другитъ народи, но сѣмнитъ народи още живѣятъ и не прекъсватъ всичкитъ си правителства, до като най-сетнѣ се освободятъ отъ тѣхъ и станатъ сами господари на себе си.

ИСПАНСКАТА

Работническа социалистическа партия.

Тя е една отъ най-младитъ членове на международната социалистическа партия. Преди нѣколко години надъ умоветъ на по съзнателнитъ испански работници сж царували республиканскитъ и анархическитъ идеи.

Едвамъ въ 1891 г. слѣдъ международния работнически конгресъ въ Брюкселъ испанската социалистическа партия се е създала и почнала да влияе особено на работниците отъ промишленитъ центрове. Сегга тя още се намира въ периода на своето установяване, на своето оздравяване, който за нея е единъ отъ най-мѣлнитъ. Борбата за нѣпното оздравяване срѣща голѣми сѣпки.

Въ промишлено отношение Испания стои много по ниско отъ по-гървитъ европейски държави. Тя даже е запазала още остатѣни отъ феодалнитъ времена. Занаятчийството е тука доста развито. Най-голямата частъ отъ земята принадлежи на една шепя паразити — едри землевладеци, макаръ че има много дребни. Народното образование е прѣстало слаби корени; отъ всичкото население — 17,552,347 души 11,945,871 души не япатъ да четатъ.

Тѣзи сж, така да се каже, чисто исторически пречки; има други отъ политически и идеенъ характеръ. Республиканската буржуазия, макаръ и да е раздѣлена на нѣколко фракции, води една обща и отчаяна борба срѣщу нескрепнали си още врагъ. Тя си служи съ всевъзможни подкупи, ласки, обмане за да попречи на работниците да се увличатъ отъ социализма. За да осернитъ социалистическитъ, республиканцитъ навѣждахъ си служатъ съ клѣвети и извративания.

Единътъ най-прогресивнитъ отъ тѣхъ въ Вилануева и Гелтру, гдѣто кмѣтството е въ тѣхнитъ рѣцѣ, подкупили нѣколко личности да поддрѣватъ и викатъ върху социалистическия агитаторъ Иглезиясъ за да му попречатъ да държи събрания.

Въ тая си борба тя намира силна помощъ въ анархиститъ, които, колкото и да викатъ противъ буржуазията, съюзаватъ съ нея за да напесатъ удари на социализма; макаръ и да отхвърлятъ изборитъ, въ като дойде време, гласуватъ за буржуазни кандидати противъ социалистическитъ.

Республиканцитъ отъ своя страна не ги нападатъ въ своитъ вѣстници, колкото и да не се съгласаватъ съ тѣхнитъ идеи.

При такива условия задачата на социалистическата пропаганда значително се усложнява, тѣй като тя има предъ себе си не либерали, не консерватори, а такива хора, които най-лесно окланятъ работниците отъ истенското разбиране на собственихъ имъ интереси; по при все това тѣ успѣшно дѣйствува върху испанския пролетариатъ, който почва да разбира, че само социалистическата партия е нейния единственъ защитникъ.

Въ 1891 г. партията сж е състоила отъ 30 дружини, а сегга близо отъ 50, отъ които 6 сж селски. Въ 1891 г. сж биле подадени 5,000 гласа, а въ послѣднитъ — до 7,000 гласа. Сегга издалатъ 7 вѣстника: „Социалистъ“ въ Мадридъ, „Социална война“ въ Барселона, „Равенство“ въ Билбао, „Народенъ гласъ“, „Червеното знаме“, „Работникъ“ и „Работническа борба“.

Партията сж е отдѣлила отъ чисто дружественитъ (sociétaire) организации; по нейнитъ агитатори пропагандиратъ идеята за задружаването на работниците, даже пренорѣчаватъ имъ да влизатъ въ общи съюзъ на работниците, който се стрѣми да подобри сегашното положение на работниците, било съ поддрѣжане на греди, било като дѣйствува предъ властитъ за приемане на закони, които да покровителствуватъ трудътъ.

Така сѣщо партията оказва своята помощъ на работниците въ време на грева. Въ нейнитъ редове стѣпватъ не само мускулнитъ, но и умственитъ работници; между своитъ членове тѣ брои много литератори, учени и медици. Това е естествено и въ сѣщото време радостно явление въ сегашния редъ на работитъ: буржуазията като нѣма сила да отдѣли работниците отъ социализма, прави всичко за да присѣдини къмъ него и своитъ собствени дѣца.

Всѣка година майската манифестация

става все по-голяма. Тая годишна Май сж е отпразнувалъ близо отъ 50 милиони. Въ много мѣста сж ставали митинги, въ които социалистическитъ указватъ на мѣрките, които трѣбва да се взематъ за закритието на работниците. Тѣ сж вѣрвали на рѣшенята взети въ международнитъ конгреси.

Г. Г.

ВЪ СТРАНСТВО

АНГЛИЯ

Председатели на рудничарската Фабрици, Пикаръ, е казалъ, че къдъ на този мѣсець $\frac{3}{4}$ отъ гревиститъ да почнатъ работата, безъ да имъ се малитъ заплатитъ. При все това работниците правятъ постоянно митинги, въ които рѣшаватъ да продължаватъ гревта.

Въ Лондонъ вѣглищата сж твърди рѣки. Цѣната на единъ тоунъ отъ качество се е качила на 40 шелинга. Вѣглища, които отнапредъ се продаваха по 8 ш., сегга се продаватъ по 21 ш.

Освѣтъ сегашната велика грева, м. Юний насамъ сж избухнали 185 гревъ. 14 отъ тѣхъ презъ м. Августъ сж прѣдежали само на рудокопачитъ; 12 — а тѣкачи, 9 — на долгери, 7 — на металургисти. Презъ Августъ въ 59 гревъ сж участвували 116898 души.

ФРАНЦИЯ

Ний даваме нѣкои допълнителни свѣдѣния за 11-й редовенъ годишенъ конгресъ на французската работническа партия, който ще се държи на 7 Октомврий п. с. Тѣй ще има да опредѣли какво ще трѣбва да прави парламентската фракция на партията вътрѣ и вънъ отъ парламента. Не трѣба да забравиме, че пачина на дѣйствието на социалистическитъ депутати има голѣмо значение: преди изборитъ тѣ бѣха нѣколкитъ, тѣхнитъ рѣчи бѣха чути отъ поголѣмъ частъ на работническа Франция. По сѣтъ сж осемнаесетъ. Другъ важенъ въпросъ е какъ да се работи между селенитъ, а да ги привлѣчатъ на маси къмъ социализма въ бѣдѣнитъ законоподателни избори презъ 1898 г.

Въ броя отъ 2-й Септемврий въ п. „Socialiste“ четемъ заедно ново потвърждение на международната солидарностъ между работниците. Французската работническа партия е получила поздравителни писма и телеграмми отъ английската, италианската, испанската, руманската, българската, португалската социалъ-демократическа партия. Освѣтъ това, пей сж биле испратени лични помощи отъ германската, руманската, италианската партия и отъ полскитъ социалисти работници, които при все тѣ сж представляватъ нѣкоя голѣма сума. „Банка въ морето по отношение къмъ паша разности по изборитъ, които сж повече отъ 100 хиляди лева, тѣзи 3,016 лева излизатъ една голѣма морална тежестъ“.

ОБЯВЛЕНИЕ

Обявяваме, че за напредъ се установяваме въ г. в-Търново и приемаме различни порѣчки за дамски дрѣхы. Молимъ почитаемата публика да ни удостои съ порѣчкитъ си, които ще бждатъ изпълнявани бързо, точно и ефтино.

улица „Княжеска“

Иосифъ Вубакъ & Кобосъ
(дамски кроитори)

Общия съвѣтъ моли секретаритъ на дружинитъ да извѣстятъ по-скоро какви мѣсечни вносове сж опредѣлили дружинитъ за централната каса на партията.

Сѣщо така моли касиеритъ да внесътъ събранитъ пари както отъ членскитъ вносове, така и отъ распродаденитъ книги.

НОВИ КНИГИ

ПРИНАДЕНАТА СТОЙНОСТ
отъ С. ДИКШЕЙНЪ
Цѣна 25 ст.

Търново, Кооперативна печатница „Работни-